

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ

40ν

του κ. ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΠΟΣΤΟΛΟΥ

"Όλα αυτά έγινόντο δόλοκληρο τό κολοκαίρι και τό φθινόπωρο τό 1888. Και δέν ήταν καθόλου πρόχειρα πράγματα. Υπήρχε δλη ή καλή θέλησις τής σοβαρής εργασίας και ό Καραγιάννης διαπανούσε πρόθυμα.

Η Έλληνική φιλοτιμία.

"Επειδή, μάλιστα, προέβλεπε να αναπτύξη τό Μελόδραμα όσο θα ήταν δυνατόν, ανέθεσε στον Νάσο Γερόγκα" να μεταφράση τήν «Λουκία» και στον Α. Μανουσό να μεταφράση τήν «Σονάμπουλα» («Υπνοβάτιδα»).

Και μαζί με όλες τής άλλες καλές προσπάθειες, πρέπει να εξάρη καιείς και τήν δουλειά των πρώτων μεταφραστών των ξένων μελοδραμάτων.

"Εκτός από τήν αγάπη τό τραγούδι και τήν μουσική, υπήρχε σε κείνους τόσος άνθρωπος κι' ένα άλλο ελατήριο. Τό ελληνικό φιλότιμο.

Κατέφθαναν τότε στάς Αθήνας, λογιής - λογιής ξένοι θεατροί. Υπήρχαν καιί Ιταλοί φετο-ιμπερσάριοι και φετο-χρηματοδότης που σκάρωναν ένα θεατρο μουσικό όπως - όπως και τριγύρωσαν όλες τής πόλεις και τής κομποτόλις τής Ιταλίας. Και όταν δέν βριεπαν ότι μπορούσαν να κάμουν καιί στήν Ιταλία, επιχειρούσαν τήν «τουρνέ» να λ' όριέντε, περιδεία στήν Ανατολή, Ανατολή ήταν ή

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
Διευθυντής & χρηματοδότης
του Β. Έλλ. Μελοδραμάτων
«Λεονδρέια, τό Κάιρον, αι Αθήναι, ή Σμύρνη και ή Κωνσταντινούπολις.

"Ετσι, στάς Αθήνας ήλθαν τότε άλλεπάλληλοι Ιταλικοί θεατροί. Ήλθε μιά γαλλική όπερέττα. Ήλθε και μιά άρμενική άκόμη όπερέττα, ή όποια, καιί πρώτη κολλέει να γίνη ένα "Ελληνικό Μελόδραμα και μάλιστα, καλύτερο από τους Ιταλικούς θεατροί, αφού υπήρχε άθρονο τό έμψυχο υλικό και ό ώραιές φωνές;

"Από τήν έρώτηση από κεντήθηκε τό ελληνικό φιλότιμο και από τήν άνησυρία και τήν πεποίθησι που είχε τό ελληνικό δαιμόνιο ότι θα πετύχαιναν όλα, φιλοδόχησαν οι άνθρωποι εκείνοι να ιδρύσουν τό δεύτερο "Ελλ. Μελόδραμα. Τό πρώτο Μελόδραμα ήταν μιά άπόπειρα, ένα δοκιμαστικό πέταγμα, ενώ τό δεύτερο, παρουσιάζει όλα τά στοιχεία μιας φροντισμένης προσπάθειας, που έχει άντικειμενικό σκοπό, να πάρη τήν μουσική του καθαρώς και ελληνικό συνάμα χαρακτήρα.

"Από τό Α' στο Β' Μελόδραμα.

"Ολόκληρο, λοιπόν, τό κολοκαίρι και τό φθινόπωρο τό 1888, συνεχίστηκαν οι έντατικές δοκιμές.

* Σ. Σ. Στο τέλος τής παρούσης Ιστορίας του Έλλ. Μελοδραμάτων, θα δημοσιουθούν έρετηριον και σχόλια για όλους τους προέδρους όπηρεσις τό Μελόδραμα, με άλφαβητική σειρά των όνομάτων.

• ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ •

Γιατί πρέπει να σημειωθεί, ότι τό δεύτερο Μελόδραμα έρχεται σαν συνέχεια τό πρώτο.

Καθ' όλα τά φαινόμενα, ό «Υποψήφιός Βουλευτής» παίχτηκε από τό πρώτο Μελόδραμα τόν Οκτώβριο τό 1887, για πρώτη φορά, είτε από τήν ίδια τήν μελοδραματική συντροφιά, είτε από τήν Σχολή του Ν. Λαμπελίτι. Αυτό όμως, δέν μπορεί να άποτέλεση τήν άφετηρία του Έλλ. Μελοδραματος, ή όποια εινε, καθώς άνεφέρθη, ή 14 Μαρτίου 1888. Από τήν ήμέρα αυτή μέχρι τής 22 Μαΐου 1888, έδόθησαν φαίνεται οι 17 παραστάσεις. Και όσο άξιοπρεπείς ήταν όλες οι παραστάσεις, τόσο γελοιοποιήθηκε ή τελευταία, τής 22 Μαΐου. Γιατί, ή παράσταση εκείνη έδόθη ύπέρ ενός Ιταλού διευθυντοό όρχήστρας, ό όποιος είχε μείνει μέλλον «αμανάτι» στάς Αθήνας και ζητούσε ένιχουσι. Ο Ιταλός διήρθευσε ό ίδιος τήν όρχήστρα. Καθ' όν χρόνον διαρκούσε ή παράσταση, οι μουσικοί έλογομάχησαν με τό Ιταλό, ίσως για τήν άμειβή του, μέχρι τοιούτου σημείου, ώστε έφθασαν σε διαπληκτικισμούς και στά χέρια. "Ετσι, ή παράσταση, διεκόπη.

Η πρώτη εμφάνισις.

Δέν πέρασαν πολλές ήμέρες και όρχισε ή νέα προσπάθεια και ή νέα έξόρμησις. Ο Μπεκατώρος με τό βιολί του και ή Κοσοκί με τό ένουκισαθεν πιάνο, έηκολούθησαν τής δοκιμής, χωρίς διακοπή, μέχρι τής 20 Δεκεμβρίου 1888, όποτε έδόθη ή πρώτη παράστασις, ή όποια άνηγέθη με προγράμματα που έτοιχοκόλληθησαν στους δρόμους των Αθηνών.

"Η πρώτη παράστασις έδόθη στό Νέο Θέατρο "Αθηνών (Δημοτικό) που ήταν από μεγάλο άσκεπη σήμερα χώρο, μεταξύ του καταστήματος τής Έθνικής Τραπεζής τής Έλλάδος, του Κεντρικού Ταχυδρομείου, του Δημαρχείου "Αθηνών και τής όδοό Λουδοβίκου. Παίχτηκε ή Βετλιή του Ντιονίζέτι, με όλα τά πρώτα φωνητικά στέλεχη και τήν Καραγιάννη ως διευθυντή, του όποίου τό όνομα ήταν γραμμένο και εις τά προγράμματα. Τήν παράστασις παρηκολούθησε πλήθος κόσμου, ολόκληρος ή Βασιλική Οικογένεια και ό τότε στάς Αθήνας εύρισκόμενος ρώσος Μέγας Δούξ Παύλος.

"Η έπιτυχία ήταν έξαιρετική και κρινόντες άναλόγως πρός τής περιστασις τής τότε έποχής, όλα ήταν στή θέση τους φροντισμένα και έπιμελημένα. Η έντέλεισις ύπό τήν διεύθυνση του Μπεκατώρου, άφγοος. Οι μουσικοί και οι χορωδοί μελετημένοι, προσεκτικοί, κάτοχοι του ρόλου τους. Οι φωνές όλες περιφώνες. Τό καινό έμεινε ένθουσιασμένο, ενώ τήν άλλη ήμέρα κριτικοί και έφημεριδές έγραφαν επαιναιτικώτατα.

Η πρώτη περιδεία.

"Ενώ όμως, ύστερα από τήν έπιτυχία αυτή, θα περιμένε κανείς καθημερινή κοσμοσυρροή, έν τούτοις, στήν δεύτερη παράσταση τής «Βετλιή» τό θέατρο ήταν σχεδόν άδειο. Τουτό, καιά μέρος, ώφελίετο σ' ένα γαλλικό μελοδραματικό θέατρο που είχε έλθει τότε στάς

* Τό Δημοτικό Θέατρο καταβλήθη επί Δημαρχίας του κ. Κ. Κοτζιά, θεωρηθέν ως πολύ καλό και έπομένως άχρηστο.

Ἀθήνας, ἡ παρουσία τοῦ ὁποῦ ἐπροκάλεσε τὸν ἀνταγωνισμό καὶ τὴν διίστασι τοῦ περιορισμένου ἄλλοτε γιὰ τέτοια θεάματα, κοινῶ. Ἰσως νὰ ὤφειλεται καὶ στὸν νοσητισμὸ τοῦ τότε καλοῦ κόσμου.

Ἐποιοῦσθε, ὁ Καραγιάννης καὶ ὁ Λάνδης δὲν τὰ ἔχσαν καὶ ἐσέφεθησαν ἄμεσα νὰ ἐφαρμοσοῦν τὸν κύριο σκοπὸ τους, δηλαδῆ, τὴν ἐμφάνισι τοῦ Μελοδράματος στὸν ἔξω Ἑλληνισμό. Ἔβωσαν δύο ἀκόμη παραστάσεις μετὰ τὴν «Βετλῆ» στίς 21 καὶ 22 Δεκεμβρίου καὶ εὐθὺς ἄμεσα, στίς 24 Δεκεμβρίου, ἀνεχώρησαν γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια.

Στίς 2 Ἰανουαρίου τοῦ 1889, τὸ Ἑλλ. Μελόδραμα ἔκαμε τὴν ἐμφάνισι του στὸ ἐπί τῆς ὁδοῦ Ρωσοστῆς Θέατρο Ζιζίνια, μετὰ τὸν «Υποψήφιου Βουλευτῆ» σὲ πυκνὸ-τατο κοινῶ.

Ἄς μὴ νοσηθῆ, ὅτι ἐπῆσαν ἐκεῖ ἀπαράσκευοι. Γιατὶ, μετὰ τὴν πρώτη ἐμφάνισι, ἔπαιξαν ἐν συνεχείᾳ, τὴν «Βετλῆ», τὴν «Φαβορίτα», τὴν «Ἀρπαχὴ ἀπὸ τὸ Σαρῶν», τὸν «Μάρκο Μπότσαρη», τὴν «Λουκία», τὴν «Υπνοβάτις» καὶ τὸν «Ἀρχοντοχωριάτῃ» τοῦ ὁποῦ τῆ μουσικῆ εἶχε συνθέσει ὁ βασιλεὺς ἀρχιμουσικός ποῦ ἔμενε τότε στὰς Ἀθήνας, Σάιλερ. Ἔβωσαν, ἐν ὅλῳ 24 παραστάσεις.

Ἐκεῖ συνήνησαν τὸν Νικόλαο Κοκκίνῃ ποῦ ἦταν ψάλτης καὶ τὸν προσέλαβαν στὸ θέατρο. Προσέλαβαν ἐπίσης καὶ δύο γυναικίς, τὴν Θάλεια Ὑψηλάντου καὶ τὴν Α. Βιανέλλῃ.

Ὅχι μόνον τὸ Ἑλλῆνες, ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ ἐξένης παροικίες, ἔμεναν κατεχαρακτηρισμένες ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Μελόδραμα καὶ οἱ ἐφημερίδες δὲν ἐρείσθησαν ἐπαίνων.

Μετὰ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου, ἐρέθησαν στὴ θεατρικῆ Ὀπερᾶ, ἡ ὁποία λειτουργεῖ ἀκόμη καὶ τώρα, δηλ. τὸ Θέατρο Κεντρικῶν. Ἐπαιξαν τὰ ἴδια ἔργα, ἀλλὰ οἱ Ἑλλῆνες τοῦ Καίρου, περισσότερο ἐνθουσιώδεις ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἴδιος μετὰ τὸν «Μάρκο Μπότσαρη», τοὺς ἔκαναν πολλὰς τιμὰς καὶ δῶρα. Στὸν Καραγιάννῃ προσέφεραν ἀργυρὸ στεφάνι, τὴν Λάνδη ἀδαμάντινον βραχιόλι καὶ στὸν Ἀποστόλου χρυσὸ ρολόγι. Στὸ Κάϊρον ἔβωσαν 8 παραστάσεις.

Στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ Σμύρνη.

Ἐμφυχωμένοι, καλλιτεχνικῶς τουλάχιστον, ἀπὸ τῆς ἐπιτυχίης τῆς Αἰγύπτου, ἀπεφάσαν νὰ πᾶνε στὴν Κωνσταντινούπολι, γιὰ τὴν ὁποία ἀνεχώρησαν τὴν 1 Μαρτίου 1889. Ἐμφάνισι καὶ ἐδῶ ἔγινε μετὰ τὸν «Υποψήφιου Βουλευτῆ» καὶ ὅσπερ, παραστάσεις μετὰ ἄλλα ἔργα. Δὲν τὰ ἔπαιξαν ἄμας ὅλα, γιὰτὶ ἡ τουρκικῆ λογοκρισία τοὺς ἀπηγόρευσε νὰ παίξουν ἀρκετὰ. Ἐμειναν ἐκεῖ ἐπὶ 2 1/2 μῆνες καὶ οἱ παραστάσεις ἔχσαν ἀρκετὰ καλὰς εἰσπράξεις.

Τῆς παραστάσεις παρηκολούθησαν, ἐκτός ἀπὸ τὸ πολὺ κοινῶ, οἱ Προεβευτῆ, ἡ ἀριστοκρατία τοῦ Πέραν καὶ πολλοὶ Ταῦρκοι. Ἡ ἐπιτυχία καὶ ἐδῶ ἦταν ἀφάνταστῃ, θεατὰ δὲ καὶ ἐφημερίδες ὡμολόγησαν, ὅτι οὔτε περμιαν, ἀλλὰ οὔτε ἔχσαν ἀκούσει καὶ ἰδῆ τέτοιες φωνὲς καὶ ἐκτέλεσι. Ἐθεωροῦν τὸ πρᾶγμα, σὰν κἀτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ κοσμικὸ γεγονός, καὶ ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ τὸ Ἑλλ. Μελόδραμα.

Στὴν Πόλι, προσέλαβαν καὶ τῆς δύο Ἰταλίδες ἀδελ-

φῆς Μολινάρι, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία συμμετέχε καὶ πάλι ἀργότερα στὸ Μελόδραμα.

Ἀπὸ τὴν Πόλι, πῆγαν στὴν Σμύρνη διου ἔκαμαν Ἐναρξὲ μετὰ τὸν «Υποψήφιου Βουλευτῆ» πάλι. Ἐπαιξαν στὸ θέατρον Ἐξέμι, ἐπὶ 30 συνεχίης παραστάσεις, μετὰ τὴν ἴδια καταπληκτικῆ ἐπιτυχία. Στὴν Σμύρνη, ἐκτός ἀπὸ τὰ ἄλλα ἔργα, ἔπαιξαν καὶ τοὺς «Μυλωνάδες», μετὰ μουσικῆ τοῦ Σάιλερ. Καὶ ὄχι μόνον αὐτῶ, ἀλλὰ ἔχσαν τὸ θάρρος νὰ παίξουν τὴν «Ἀντιγόνη» τοῦ Μέντελσον καὶ ἐπὶ πλέον, τὸν «Κουρὰ τῆς Σεβίλλης». Στὴν «Ἀντιγόνη», πρᾶταγωνίσθησαν ἡ Κωνσταντινουπόλου, ὁ Κωνσταντινούπολος, ὁ Σιαμπῆτης, ὁ Δημητρακόπουλος, κλπ.

Τὰ πρώτα νέφη.

Ἄλλὰ, κάτω ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς θριάμβους, τὴν πρόδοι, τὰ δῶρα καὶ τῆς τιμῆς, ἔχσαν ἄρχισι πρὸ ἀρκετῶν ἐβρομάδων νὰ δουλοῦσαν τὰ δύο ἀνάποστα σαράκια τοῦ Μελοδράματος. Τὰ σαράκια τῆς οικονομικῆς ἀντοχής καὶ τῶν χιχονοῦν, ποῦ δὲν ἔλειψαν ποτε ἀπὸ τὸ Μελόδραμα. Ὁ Καραγιάννης ἦταν ἀδύνατο, παρ' ὅλα τὰ σημαντικὰ ἔσοδα, νὰ ἀντιμετώπισῃ τῆς τεράστιες δαπάνες τοῦ πλοοῦσιου τῶρα σὲ πρῶσπα θίσοῦσι του καὶ τὰ συνεχῆ ταξείδια.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἔχσαν μεγαλώσει οἱ γνωστῆς καλλιτεχνικῆς ἀντιλήψεις, οἱ ἐγνώσιμοι, οἱ συνηθειῆς, τὰ πείσματα. Μέσα στὴν ἀτίποσφαρὰ ποῦ δημιουργήθη, ἀπεχώρησαν τέσσαρα πρόσωπα, τὸ ζευγος Κωνσταντινουπόλου καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ Αλαζοῦν. Ἐπὶ πλέον, ὁ μέστρος τοῦ θέατροῦ, ὁ Μπεκατόρης, διεφωνήσας, ἀπεχώρησε κι' αὐτός. Ἐτοῦ τὸ βάρος τῆς μουσικῆς διευθύνουσος τοῦ θέατροῦ, ἀναγκάστηκε νὰ τὸ ἀναλάβῃ ἡ Ἑλλῆς Λαμπελέ, ἡ καινουργία καὶ πρῶν Σπεράντσα Κασοῦ καὶ πρέπει πρὸς τιμὴν τῆς νὰ ὡμολογηθῆ, ὅτι τὰ ἐκατάφερε πολὺ καλὰ σὲ ὅλες τῆς ὑπόλοιπες παραστάσεις.

Ἐπιστροφὴ στὰς Ἀθήνας.

Κατόπιν τῶν γεγονότων αὐτῶν, ὁ θίασος ἐπέστρεψε στὰς Ἀθήνας, κατὰφορὸς ἀπὸ δάφνης. Εἶνε ἄμας νὰ ἀπορῆ καινεῖς μετὰ τὸ θάρρος, τὴν ὄρεξ καὶ τὸν ενθουσιασμὸ ποῦ ἔχσαν. Γιατὶ, μόλις ἐπέστρεψαν, στὸ τέλος Ἰουλίου, τοῦ 1889, ἔσπασαν ἄμας νὰ δώσουν παραστάσεις ἐπὶ 40 μέρες, στὸ θέατρο τοῦ Φαλήρου, ἀρχίζοντες μετὰ τὴν «Λουκία» τὴν ὁποία εἶχε μεταφράσει ἡ Εὐφροσύνη Βυκέλα, καὶ μετὰ διευθυντῆ τῆς ὀρχήστρας τὸν Ν. Λαμπελέ.

Ἡ περίοδος αὐτὴ τοῦ Φαλήρου ἐσημείωσε καὶ δύο ἐξαιρετικὰ γεγονότα γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Ἑλλ. Μελοδράματος. Συνέβη, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, νὰ βρισκοίται στὰς Ἀθήνας ὁ ἱσπανικὸς συνθέτης Παῦλος Κορῆρ. Οἱ πραγματικὰ προκομμένοι καλλιτεχνικῶς τοῦ μελοδράματος βόλθησαν νὰ μάθουν τὴν «Κυρὰ Ἀφροσύνη» καὶ φιλοδόξησαν νὰ παίξουν ὑπὸ τὴν μπαγκέτα τοῦ Κορῆρ.

Πράγματι, τὴν 13 Αὐγούστου 1889 ἔπαιξαν τὸν Μάρκο Μπότσαρη καὶ τὴν 30 ἰδίου μηνός, τὴν Κυρὰ Ἀφροσύνη μετὰ διευθυντῆ τὸν Κορῆρ. Τὰ δύο αὐτὰ γεγονότα ἐτελλάνταν τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι κατὰ μέγαρα κύματα κατέβηκαν στὸ Φάληρον καὶ παρηκολούθησαν τῆς παραστάσεις, μετὰ ἀπόλυτος δικαιολογημένο

«ΜΟΥΣΙΚῆ ΚΙΝΗΣΙΣ»

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

ένθουσιασμό και πατριωτισμό. Οι Ζακυνθίοι πατριώτες του Καρρέρ, του προσέφεραν στέφανο.

Μετά το Φάληρα, ο θίασος άνθηκε στις Αθήνας και έδωσε μερικές μόνο παραστάσεις στο θέατρο «Ευτέρπη», που ήταν στη σημερινή Πλατεία Λαυρίου. Αυτό έγινε, γιατί ήθελαν φαίνεται να κερδίσουν λίγο καιρό, για να εφάρμοσουν τα άλλα μεγάλα σχέδιά τους. Να κάνουν τη δεύτερη περιοδεία τους. Όχι όμως σε μικρά μέρη, αλλά στην Εύρωπη και τη Ρωσία.

Η δεύτερη περιοδεία.

Έγινε λόγος άλλοι για την όρεξη, τον φανατισμό και την καλλιτεχνική όρμη που είχαν οι αποτελεισάντες το Β' Έλλ. Μελόδραμα. Παρασυρμένοι από τις επιτυχίες και τις τιμές, άπεφάσισαν να κάνουν έξαιρετικά μεγάλη περιοδεία για τα χρηματικά μέσα που διέθεταν. Και μάλιστα να παίζουν στο Παρίσι, να φθάσουν ακόμη μέχρι της Όδησσού, ή οποία δυστυχώς απέδειχθη και τότε και πολλά χρόνια ύστερα, ότι έπαιξε για το Μελόδραμα, τον ρόλο που έπαιξε ή Μόσχα για τον Μ. Ναπολέοντα. Όσες φορές πήγε το Μελόδραμα στην Όδησό, καλλιτεχνικά έθιαματάδργησε, αλλά οικονομικάς απέτυχε.

Όπως ήθελε, στις αρχές Σεπτεμβρίου, ο Καραγιάννης μαζί με τον Λουδ. Λομπκέτ, έφυγαν για το Παρίσι. Ήλπιζαν να έργασθουν, επειδή τότε γινόταν εκεί Διεθνής Έκθεση. Στάθηκε όμως αδύνατο να βρουν θέατρο και κατέβηκαν στη Μασσαλία. Και εκεί άτυχία. Το Δημοτικό θέατρο έπισκευάζονταν και στο άλλο μοναδικό, το «Γυμνάσιο», έπαιξε γαλλικός θίασος. Ο Καραγιάννης αναγκάστηκε να συμφωνήσει με τον Ιμπρεοάριο του θιάσου αυτού, 2000 φράγκα την βραδιά για όσες μέρες θα χρησιμοποιούσε το θέατρο. Έπρεπε, όπως ήθελε να το κάνει, γιατί, εν τώ μεταξύ, το Μελόδραμα που ακολουθούσε την άναχώρησι του Καραγιάννη, είχε φτάσει στη Μασσαλία.

Από εκεί, πήγαν στην Τεργέστη, όπου έδωσαν 7 παραστάσεις και έώρτισαν με την Έλληνική Παοικία τους γάμους του τότε Διαδόχου, στο θέατρο «Πολυθέαμα» με τον «Μάρκο Μπότσαρη».

Από καλλιτεχνικής άπόφωας, τόσο στη Μασσαλία, όσο και στη Τεργέστη, έσημειώθη όπως πάντοτε, λαμπρά επιτυχία. Το κοινό και οι έφημεριδες δεν έβρισκαν λόγους να το επαινέσουν. Κι' όχι μόνον οι Έλληνες, αλλά και οι Γένοι, ακόμη και οι Ιταλοί. Άξίζει να σημειωθεί, ότι, στην Τεργέστη, μία Ιταλική έφημερις έγραψε ότι «100 Ιταλοί κορίτσι, δεν αξίζουν ένα Έλληνα».

Μετά τις δύο αυτές πόλεις, θέλησαν να ταξιδέψουν στη Ρουμανία, μέσω Φαούμ και Βουδαπέστης. Το ταξίδι όμως αυτό, είχε δραματική περιπέτεια. Γιατί, από κακή συνενόηση, άντι να βρεθούν στο Χέρσοβο της Βουλγαρίας, βρέθηκαν στο Όρσοβο της Αύστρουγαρίας. Έπρεπε να γυρίσουν πίσω. Άλλά πώς; Ο Καραγιάννης δεν είχε χρήματα! Είδοποίησαν τότε τον Ξυδιά, ένα καλοπροαίρετο όμογενή της Τεργέστης, του έζήτησαν την κατάστασι και το λάθος και αυτός τους έστειλε 2.000 φιορίνια με τα όποια συνέχισαν το ταξίδι τους. (ή συνέχεια στο έπόμενο)

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ»